

PLEKKEN WAAR IEDEREEN ZIJN WEG VINDT

Shared spaces zijn grote open ruimten waar het verkeer zichzelf regelt. Het is de bedoeling dat weggebruikers veilig hun weg vinden zonder verkeersborden of -lichten. Bestrating speelt een belangrijke rol als sfeermaker én richtingwijzer.

“Kleurgebruik voorkomt dat dementerende ouderen wegllopen of in gevaarlijke situaties terechtkomen”

Tuin brengt bewoners Ammerzoden samen

Het één hectare grote terrein bij zorgcentrum Het Zonneliëd en instelling voor begeleid wonen Cello in het dorp Ammerzoden was nog niet zo lang geleden een groot grasveld. “Er was eigenlijk niets”, zegt Fhreja Deckers, tuin- en landschapsarchitect van ontwerp bureau Fhreja. “Bewoners zag je er dan ook nooit. De oudere bewoners van Het Zonneliëd, de cliënten van Cello en de inwoners van het dorp deden er niets mee. Zonde van al die ruimte.”

DORPS KARAKTER

Naast de initiatiefnemers uit het dorp vonden de zorginstellingen, diverse fondsen en bedrijven dat ook. Het afgelopen jaar is de groene weide veranderd in een levendige *shared space*: de ‘Ontmoetingstuin Ammerzoden’. Het is een in vlakken opgedeelde groene leefruimte met een regenboog bloemenborder, bloemenweide, moestuin, fruitgaard, vijverpartij en in het hart een ontmoetingsboom. Paden in gele en rode straatbaksteen doorkruisen de verschillende vlakken. Het idee komt uit de koker van tuin- en landschapsarchitect Fhreja Deckers. Ze vertelt: “Die kleuren zijn erg belangrijk voor het project. Geel en rood zijn warme kleuren. Mensen voelen zich er prettig en geborgen bij. Dat is vooral belangrijk voor de dementerende en wat kwetsbare oudere bewoners. Voor hen proberen we een vertrouwde omgeving te creëren. Een plek met een dorps karakter.” Zo wonen bewoners van Het Zonneliëd in een ‘binnenstraat’ met een eigen voordeur. “De kleuren die in het gebouw van Het Zonneliëd worden toegepast, gebruiken we ook in de tuin. Bewoners zijn dus bekend met die kleuren vanuit hun leefomgeving, ze associëren die kleuren met veiligheid.”

VEILIGE ROUTING

Kleurgebruik heeft nog een andere functie in de tuin: voorkomen dat dementerende ouderen wegllopen of in gevaarlijke situaties terechtkomen. Deckers: “Verschillende paden zijn gemarkeerd met zwarte baksteen. Ervaringen uit de zorg wijzen uit dat veel dementerende mensen zwart op de grond als een gat zien, als iets dat ze niet kunnen overbruggen. Dat werkt niet alleen met zwarte straatbaksteen, ook over zwarte tuinaarde zullen dementerende mensen niet lopen. De bewoners wilden graag een vijver. Die hebben we aangelegd, rondom de vijver hebben we zwart split gebruikt, zodat dementerenden niet het water in lopen. Dankzij de zwarte vlakken blijven ze binnen het afgebakende terrein, zonder dat daar lelijke hekken of zachte dwang aan te pas hoeven te komen.”

ROBUUSTE STEEN

Voor de bestrating zijn robuuste straatbakstenen toegepast. De paden hebben een breedte van 1,80 meter. “Zo kan een medewerker met twee cliënten aan de arm over het pad lopen en kunnen twee rolstoelen elkaar passeren.” De aanleg van de paden is voor een groot deel gedaan door vrijwilligers, vertelt Deckers enthousiast: “Tijdens NLdoet sloegten buurtbewoners, gepensioneerden, werklozen, vluchtelingen en bedrijven de handen ineen. Samen legden jong en oud de paden aan en maakten ze de speciaal voor mindervaliden ontworpen picknicktafels. Geweldig, het hele dorp deed mee! De animo was zo groot dat we sneller dan verwacht door de stenen heen waren. Het onderhoud, de verdere ontwikkeling van de tuin en het organiseren van activiteiten wordt ook door vrijwilligers gedaan. Dat is ook voor hen waardevol: vluchtelingen leren de Nederlandse taal en vrijwilligers houden hun dagelijks ritme.”

FIJNE PLEK

Inmiddels is de tuin voor 70 procent klaar en al enige tijd in gebruik. Het is precies zo geworden als de omwonenden wilden. “Van een braakliggend stuk gras, is het nu een fijne plek voor iedereen. Een plek om te wandelen, je boterham te eten, bloemen te plukken, te spelen en te ontspannen. Mensen ontmoeten elkaar hier. Binnenkort hebben we voorleesdagen met tuinverhaaltjes voor kinderen en ouderen. Dat is toch prachtig?” ➤

Project ontmoetingstuin | Locatie Ammerzoden | Opdrachtgever Stichting Ontmoetingstuin Ammerzoden | Ontwerp gemeente Amsterdam | Product roodpaars genuanceerd dikformaat, okergeel genuanceerd dikformaat, zwart dikformaat